

2. Взаємодія України з МВФ URL:
<https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2022/04/19/world-economic-outlook-april-2022>.

3. Прогноз МВФ щодо економічних наслідків внаслідок агресії Російської Федерації URL:
<https://www.epravda.com.ua/publications/2022/04/20/686009/>.

Мишковська А.С.

ст. гр. ПДЕБ-11

*Науковий керівник: к. е. н., доцент,
доцент кафедри безпеки та правоохоронної діяльності,
Західноукраїнський національний університет
Будник Л.А.*

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФА У ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Історичні джерела різних країн наводять відомості про методи перевірки осіб на брехню. Ці методи традиційно використовувалися різними поколіннями і вдосконалювалися з розвитком науково-технічного прогресу. В результаті пошуку правильного фіксування психофізіологічного стану людини в результаті впливу на неї різноманітних подразників виник поліграф - науково-технічний, медичний прилад, за допомогою якого можна фіксувати динаміку реакцій людини, в процесі, коли їй задають різноманітні за характером запитання. За допомогою поліграфа наглядно демонструють результати в процесі проведення слідства.

Як показують дослідження на сучасному етапі поліграф використовують більш ніж у 75 країнах світу. Серед країн щодо використання поліграфа загально визнаним лідером є США. «Обстеження, перевірки та експертизи з використанням поліграфа використовуються в

діяльності правоохоронних органів Бельгії, Білорусі, Болгарії, Ізраїлю, Індії, Казахстану, Канади, Китаю, Прибалтійських країн Латвії, Литви та Естонії, Південної Кореї, Польщі, Сербії, Сінгапуру, Словаччини, Словенії, Фінляндії, Хорватії, Чеської Республіки, Чорногорії, Японії, Туреччини та ін. Водночас заборонено використання поліграфа у таких країнах, як Австралія, Австрія та Німеччина» [1, с.164].

У науковій та практичній сферах дискусійним є питання щодо використання поліграфа для співробітників та осіб, які мають бажання працювати у стратегічних сферах та галузях різних держав: військово-оборонній, космічній, атомно-енергетичній, ядерній, правоохоронній та інших; у медицині - при вивченні патології та її впливу на відтворюваність людини; цивільно-шлюбних відносинах - при реєстрації шлюбів та перевірки осіб на психологічну сумісність, тощо.

Не можна однозначно стверджувати, що в усіх державах є всебічна підтримка використання поліграфа, оскільки є значні суперечки щодо етичних, моральних, правових підстав для такого використання.

З кінця 30-х років минулого століття використання поліграфа поступово проникло в правоохоронну практику низки зарубіжних країн. Міжнародна практика показує, що переважна більшість досліджень на поліграфі спрямовані на проведення оперативно-розшукових заходів, що сприяють службовому розслідуванню злочинів, а не одержанні доказів.

Дослідження, проведені Американською асоціацією операторів поліграфів, показують, що в 87-96% випадків використання поліграфа має позитивний ефект для розслідування [2, с.201].

У правоохоронній сфері існує ціла система та специфіка застосування поліграфа. Так, у Сполучених Штатах Верховний суд понад тридцять років тому визнав, що будь-який примус до проходження перевірки на поліграфі є грубим порушенням прав людини. Однак, популярність використання даного методу детекції не зменшилася, а навпаки зростає. Незмінними

залишаються вимоги до проведення такого дослідження, основною з яких є письмова згода суб'єкта з отриманням санкції уповноважених органів. Застосування поліграфа регламентується як федеральним законодавством США, так і законами окремих її штатів.

У високо-технологічно розвинутій Японії поліграф є практично невід'ємним атрибутом різних сфер господарювання. За кількістю операторів поліграфа вона посідає третє місце у світі. З середини 70-х років минулого століття дані поліграфологічних досліджень стали прийматися Верховним Судом, ґрунтуючись на переконаннях самого судді.

Поліграф широко використовується в Канаді, зокрема в правоохоронних органах. Цей метод визнаний дуже ефективним інструментом розслідування і активно використовується при розслідуванні кримінальних і цивільних справ.

Цей науково-технічний інструмент став не менш популярним і в Польщі. Ця країна, серед країн Східної Європи, першою застосувала поліграф і досі активно використовує його, в тому числі і в правоохоронних органах.

В офіційних виданнях з'явилися повідомлення, що результати випробувань на поліграфі приймаються судом Швейцарії, але лише в сукупності з іншими отриманими доказами.

Перевірки за допомогою цього науково-технічного засобу знайшли відображення у правоохоронній діяльності Південної Кореї, підготовку спеціалістів для неї забезпечують у США.

Перевірки на поліграфі активно проводяться в Туреччині та Королівській поліції Малайзії, особливо в Департаменті кримінальних розшуків. Більшою чи меншою мірою тестування на поліграфі проводять Австрія, Франція, Німеччина, Угорщина, Індонезія, Італія, Пакистан, Панама, Іспанія та інші країни.

Застосування поліграфа в правоохоронній діяльності дозволяє одержати слідством цінну оперативну інформацію, яку за допомогою інших технічних засобів отримати складно чи неможливо. Для забезпечення досудового слідства поліграфічне дослідження дозволяє: оцінити достовірність даних, що повідомляються особами, які перевіряються; одержати відомості для висування версій і визначення шляхів їх перевірки; визначити причетність особи до вчиненого злочину або до його підготування і приховання; забезпечити одержання правдивих відомостей від допитуваних осіб; визначити місця приховування слідів злочину, конкретизувати коло причетних до вчинення злочину осіб.

Список використаних джерел

1. Мокрицька А., Сліпченко Т. Використання поліграфа у правоохоронній діяльності: досвід зарубіжних країн. *Актуальні проблеми правознавства*. 2019. Випуск 2 (18). С.163-168.
2. Мотлях О.І. Місце поліграфа у розслідуванні злочинів: міжнародний досвід. *Стратегія розвитку України*. 2011. № 3. С.199-202.

Москалюк Н.Б.

*д.ю.н., доцент, в.о. завідувача кафедри
безпеки та правоохоронної діяльності,
Західноукраїнський національний університет*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕХОДУ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ЧЕРЕЗ МЕХАНІЗМ РЕКВІЗИЦІЇ ТА ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА ТАКИЙ ПЕРЕХІД

Запровадження в Україні воєнного стану та фактичне ведення проти нашої держави повномасштабної війни впливає особливим чином на категорію власності, адже запускає ті механізми, що не характерні для